

Fővárosi Ítéletőábla

6.Pf.20.005/2023/8.

A Fővárosi Ítéletőábla a Somogyi Űgyvédi Iroda (űgyvéd címe, űgyintőző: dr. Somogyi Péter űgyvéd) által képviselt I.r.felperes (felperes címe.) I. rendű és II.r. felperes (felperes címe.) II. rendű felperesek által a Csizmadia és Szabó Űgyvédi Iroda (űgyvéd címe., űgyintőző: dr. Csizmadia Attila űgyvéd) által képviselt Alperes (alperes címe.) alperes ellen, a dr. Majoros Melinda kamarai jogtanácsos által képviselt Felperesi beavatkozó1 (beavatkozó címe.) I. rendű és felperesi beavatkozó2 (beavatkozó címe.) II. rendű felperesi beavatkozó részvételével lefolytatott kártérítés íránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2022. november 23. napján meghozott 22.P. 20.102/2021/51. számú ítélete ellen az alperes által 52. sorszám alatt benyűjtott fellebbezés folytán meghozta a kővetkező

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletőábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes által az I. rendű felperesnek fizetendő kártérítés tőkeösszegét 6.109.246 (hatmillió-százkilencezer-kétszáznegyvenhat) forintról 3.059.439 (hárommillió-ötvenkilencezer-négyszázharminckilenc) forintra leszállítja, és abból az alperest 499.824 (négy százkilencvenkilencezer-nyolcszázhuszonnégyszáz) forint után 2018. november 13. napjától, 1.308.361 (egymillió-háromszáznyolcezer-háromszázhatvanegyszáz) forint után 2018. december 13. napjától, 1.213.412 (egymillió-kétszázötvenháromezer-négyszázötvenkettő) forint után 2019. február 13. napjától, 37.842 (harminchétezer-nyolcszáznegyvenkettő) forint után 2021. január 26. napjától kötelezi a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére, a II. rendű felperes 5.295.753 (ötmillió-kétszázkilencvenötezer-hétszázötvenhárom) forint lejárt és 2021. február 26. napjától havi 196.139 (százkilencvenhatezer-százharminckilenc) forint jővőben esedékessé váló tartást pótló járadék megfizetése íránti keresetét elutasítja.

Az alperes által fizetendő 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti ílléket 1.140.000 (egymillió-száznegyvenezer) forintra, a 133.334 (százharminchéromezer-háromszázharmincnégyszáz) forint szakértői díjat 101.334 (százegyezer-háromszázharmincnégyszáz) forintra, a 950.000 (kilencszázötvenezer) forint perköltséget 760.000 (hétszázhatvanegyszáz) forintra, a 665.000 (hatszázhatvanötezer) forint perköltséget 532.000 (ötszázharminckétezer) forintra leszállítja, azzal, hogy a 760.000 (hétszázhatvanegyszáz) forint perköltséget az alperes az I. és a II. rendű felperesek mint egyűttes jogosultak javára köteles megfizetni, a

fennmaradó 360.000 (háromszázhatvanezer) forint kereseti illeték és 32.000 (harminckétezer) forint szakértői költség pedig az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 254.000 (kétszázötvennégyezer) forint, a II. rendű felperesnek 190.500 (százkilencvenezeröttszáz)forint, a II. rendű felperesi beavatkozónak 250.000 (kétszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 1.478.000 (egymillió-négyszázhetvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára. Megállapítja, hogy a további 466.800 (négy százhatvanhatezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az I. rendű felperes francia állampolgárságú házastársa, a 2016. június 4-én született II. rendű felperes édesapja, motorkerékpár vezetőjeként 2018. november 13-án közlekedési balesetben megsérült, majd 2018. november 21-én a kórházban elhunyt. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 410.Bpk.42.713/2021/7. számú jogerős büntető végzésével az alperes biztosítottjával szemben közúti baleset okozásának vétsége [2012. évi C. törvény (Btk.) 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] miatt szabadságvesztést büntetést szabott ki.

[2] Keresetük szerint a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. §-a, 6:519. §-a, 6:522. §-a, 6:529. §-a és a 2009. évi LXII. törvény alapján az I. rendű felperes 10.000.000 forint sérelemdíj és 7.612.361 forint kártérítés, a II. rendű felperes 8.000.000 forint sérelemdíj és 5.295.753 forint lejárt járadék, valamint ezen összegek után 2018. november 13-tól a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére kérték kötelezni az alperest. A II. rendű felperes 2021. február 26-tól véghatáridő nélkül havi 196.139 forint tartáspótló járadék megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes kártérítés iránti igénye dologi károkból, meghíúsult családlátogatás költségéből, kórházi látogatási, temetési és fordítási költségéből, valamint házastársi tartás jogcímén lejárt jövedelempótló járadékból állt.

[3] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját, és – 732.000 forint motorkerékpárban bekövetkezett kárt, 1.308.361 forint temetési és 37.842 forint fordítási költséget meghaladóan a kártérítés, valamint az I. rendű felperes esetében

5.000.000 forintot, a II. rendű felperes esetében 4.000.000 forintot meghaladóan a sérelemdíj –összegszerűségét vitatta. A jogalap tekintetében álláspontja az volt, hogy a néhai halála nem a balesettel, hanem az I. rendű felperesi beavatkozó egészségügyi intézményben történt ellátásával okozati összefüggésben következett be.

[4] Az elsőfokú bíróság az ítéletével az alperest az I. rendű felperes javára 6.109.246 forint kártérítés és 10 000.000 forint sérelemdíj, a II. rendű felperes javára 5.295.753 forint kártérítés, 8.000.000 forint sérelemdíj és 2021. február 26. napjától véghatáridő nélkül havi 195.139 forint járadék, valamint mindezek 2018. november 13-tól a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest a felperes részére 950.000 forint, a felperesi beavatkozó részére 665.000 forint perköltség, a nemzeti adóhatóság külön felhívására 1.500.000 forint le nem rótt kereseti illeték, a Gazdasági Hivatalának felhívására pedig 133.334 forint szakértői díj megfizetésére kötelezte. Megállapította továbbá, hogy a felek az egyéb költségeiket maguk viselik.

[5] Ítéletének indokolása szerint a boncolási jegyzőkönyv és a perben beszerzett igazságügyi orvosi szakvélemény alapján megállapítható volt a baleset és a felperesek hozzátartozójának halála közötti ok-okozati összefüggés fennállása. A halál oka a balesetben elszenvedett sérülések következtében létrejött kisvérköri zsírembolizáció volt. A halál a baleset folytán szükségképpen bekövetkezett független attól, hogy a felperesi beavatkozó részéről történt-e mulasztás.

[6] Az összegszerűség körében az alperes elismerése alapján a motorkerékpár értékét 732.000 forintban, a motoros kabát értékét 100.000 forintban találta elfogadhatónak. A további motoros védőfelszereléssel kapcsolatos károk bekövetkezését ugyanakkor bizonyíthatatlannak találta. Megítélte az I. rendű felperes számára az elmaradt utazás 67.912 forint költségét, 32.000 forint kórházi látogatási költséget, valamint a temetési számla fordításának 37.842 forint költségét. A temetés útiköltségét a korábbi utazás igazolt költségét alapul véve 67.912 forint erejéig ugyancsak bizonyítottanak találta. Az alperes elismerése alapján 1.308.361 forint engedményezett temetési költséget, továbbá a számlával igazolt 1.213.412 forint sírhelyköltséget ugyancsak megítélte. Az elhunyt nettó jövedelme alapján a felperesek lejárt, valamint a II. rendű felperes jövőre nézve támasztott járadékigényét a kereset szerint elfogadta.

[7] A felperesek kereset szerinti sérelemdíj igényét szintén megalapozottnak találta. Utalt arra, hogy a család a családfenntartót, érzelmi és anyagi támaszát, férjet, illetve édesapát veszített el. A férjének halála okozta érzelmi trauma miatt az I. rendű felperes a gyászfeldolgozásban szakember segítségére szorult. Mindennapos segítségre az apai nagyszülők földrajzi távolsága miatt nem számíthat, és a továbbiakban egyedülként reá hárul a baleset időpontjában 2 és fél éves gyermekének a felnevelése. A tanúvallomások alapján a bíróság értékelte, hogy a felperesek családi élete szeretetteli, tartalmas, biztonságos és értékteremtő volt. A II. rendű felperes esetében figyelembe vette, hogy a teljes családban

felnevelkedése maradéktalanul nem valósulhat meg, édesapjának korai elvesztése az egész hátralevő életére kihat.

[8] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek 95 % arányban lettek pernyertesek. Az alperest ilyen arányban kötelezte a felpereseket képviselő ügyvéd 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján áfával együtt megállapított 1.000.000 forint összegű munkadíjának, valamint a felperesi beavatkozót képviselő jogtanácsos a rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelt 700.000 forint munkadíjának a megfizetésére. Tekintettel arra, hogy álláspontja szerint a felperesek követelése nem volt eltúlzott, a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (3) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy az illetéket és az állam által előlegezett szakértői költséget teljes egészében az alperes köteles megfizetni.

[9] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára való utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és a felperesek részére megítélt sérelemdíj összegének személyenként legfeljebb 1.000.000 forintra való leszállítását, a felperesek kártérítés iránti keresetének teljes elutasítását, harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a sérelemdíj összegének a másodlagos fellebbezési kérelemnek megfelelő leszállítását, a vagyoni kárigények közül az I. rendű felperes lejárt járadék megfizetése iránti, valamint a II. rendű felperes vagyoni kártérítés iránti igényének teljes elutasítását kérte. Kérte továbbá a perköltség fizetésére való kötelezésének a mellőzését.

[10] Az alperes sérelmezte, hogy a perköltség és a fellebbezési jog kivételével az elsőfokú ítélet nem tartalmaz jogszabályi hivatkozásokat. Álláspontja szerint a Pp. 346. § (5) bekezdésének a megsértése a másodfokú eljárásban nem orvosolható, hiszen azzal a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság szerepét venné át. Hangsúlyozta, hogy a jogszabályok értelmezése nem történhet meg azok megjelölése nélkül. A bíróságon kívül más nem találhatja ki a biztosítási eseménnyel, és annak következményeivel kapcsolatos jogszabályt, ami nélkül az ítélet megfelelően nem támadható. Az alperes szerint a bíróság perköltségszámítása nem követhető, az ítélet több eltérő összeget tartalmaz. Az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját, mert a temetési, sírhely, valamint a fordítási költség nyilvánvalóan nem a baleset időpontjában, hanem csak később merült fel.

[11] Az alperes állította, hogy az elhunyt megszegte a KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontját, azzal, hogy ittasan vezetett. Hivatkozott arra, hogy szakértő szakvéleménye szerint az elhunyt a kanyarodásának elhalasztásával elkerülhette volna a balesetet. A felperesek részére ezért a KRESZ, valamint a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése és 6:525. § (1)-(2) bekezdése szerint kártérítés és sérelemdíj nem jár, de legalább kármegosztás alkalmazásának van helye, a felperesekre nézve kedvezőtlenebb, legfeljebb 10-90% arányban.

[12] Az alperes álláspontja szerint az okozati összefüggés tekintetében az ítélet indokolása a nullával egyenlő, különös figyelemmel arra, hogy az iratok alapján négyféle lehetséges halálok merült fel. Ezeknek, valamint a felperesi beavatkozó felelősségének a vizsgálatát az elsőfokú bíróság nem mellőzhette volna. Sérelmezte azt is, hogy a peren kívül megfizetett 500.000 forintot marasztalásának összegéből a bíróság nem vonta le, ennek következtében a felperesek jogalap nélkül gazdagodnak. Az alperes szerint az I. rendű felperes részére megítélt járadék a Ptk. 4:194. § (1) bekezdését és 4:29.§-át sérti. A házastársi tartás felmerülése érthetetlen, annak ugyanis önmagában nem képezheti indokát az, hogy a férj többet keresetett az I. rendű felperesnél. Az alperes hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes GYES-en volt, azért nem dolgozott, és nem azért, mert arra képtelen volt, és tartásra szorult. Az alperes szerint a felperesek a jóhiszemű pervitel követelményét sértették annak eltitkolásával, hogy a svájci társadalombiztosító 2018. december 1-től kezdődően az I. rendű felperes részére havonta 1.068 svájci frank özvegyi nyugdíjat, a II. rendű felperes részére pedig havonta 534 svájci frank árvaellátást folyósít, ami 2018-as árfolyamon számítva 460.478 forintot, jelenleg pedig 658.822 forintot jelent összesen. Állította, hogy a svájci társadalombiztosító regressz igényére igazoltan 55.047 svájci frankot (22.382.823 forintot) teljesített. A társadalombiztosítótól megtérült követelést üzleti biztosítóként még egyszer nem köteles megfizetni, ezért mindkét felperes tartással kapcsolatos járadékigénye alaptalan. Az alperes szerint a sérelemdíj mértéke a kétséget kizáróan bizonyított tényekhez képest és a kármegosztásra is figyelemmel eltúlzott, ezért kérte annak leszállítását.

[13] A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben azt kérték, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet hatályát tartsa fenn.

[14] A fellebbezési ellenkérelmükben arra hivatkoztak, hogy az alperes az írásbeli ellenkérelmében az okozati összefüggést nem vitatta, és a perfelvételi szakban a néhai közrehatásának megállapítására irányuló bizonyítási indítványa sem volt. A kármegosztásra való hivatkozása ezért a Pp. 214. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban már nem vizsgálható. A felperesek rámutattak arra, hogy a perben kirendelt orvosszakértő egyértelműen megállapította, hogy a néhai halálát nem orvosi műhiba okozta. Előadták, hogy az alperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére nem tett észrevételt a szakvéleményre, és nem terjesztett elő újabb bizonyítási indítványt, ezért az alperes e körben tett okfejtése súlytalan. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíjukat a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének megfelelő mérlegeléssel állapította meg, figyelembe vette az őket ért jogsértés súlyát és az életkörülményeikben bekövetkezett változásokat.

[15] A felperesek a fellebbezéshez csatolt átutalási igazolást arra figyelemmel vitatták, hogy az nem tartalmazza az átutalás jogcímét. Hivatkoztak arra, hogy a 2022. augusztus 4-i teljesítése esetén az alperes már a tárgyalás berekesztése előtt tudott a részükre folyósított özvegyi nyugdíjról és árvaellátásról. Ellentmondásosnak tartották, hogy az alperes a kártérítési kötelezettségének vitatása ellenére 55.047 svájci frankot megfizetett a svájci társadalombiztosítónak. Hangsúlyozták, hogy keresetváltoztatásukat a Pp. 215. § (1) bekezdés a), aa), valamint ab) alpontjának szabálya kizárná. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság terjedelmes bizonyítás lefolytatása alapján állapította meg a tényállást, az ítélet indoklásában mellőzött jogszabályi hivatkozások pedig a Pp. 384. § (2) bekezdés a), b) pontjai alapján a másodfokú eljárásban pótolhatók. Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság által megállapított

ügyvédi munkadíj arányban áll a jogi képviselőjük peren kívüli és perben kifejtett ügyvédi tevékenységével.

[16] Az I. rendű felperesi beavatkozó jogutódaként a másodfokú eljárásban perbelépő II. rendű felperesi beavatkozó a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[17] A beavatkozó álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatai alapján az alperes a jogalapot a fellebbezésben megjelölt körben már nem vitathatja, és hivatkozásai a Pp. 373. § (2) bekezdésének korlátozó szabálya folytán a másodfokú eljárásban nem bírálhatók el. Az alperes továbbá nem jelölte meg, hogy a hatályon kívül helyezés oka a Pp. mely fordulata alapján állna fenn, és arra sem tért ki, hogy a sérelemdíj és kártérítés leszállításának az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataihoz képest mi a jogszabályi alapja. Hangsúlyozta, hogy az orvosszakértő az ő álláspontját igazolta, az alperesnek pedig nem volt a szakvéleménnyel kapcsolatos észrevétele, vagy határidőben előterjesztett további szakértői bizonyítási indítványa.

[18] Az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezései fellebbezés hiányában a Pp. 358. § (5) bekezdése értelmében elsőfokon jogerőre emelkedtek, ezért a Fővárosi Ítéltábla kizárólag az elsőfokú ítélet alperest fizetésre kötelező rendelkezéseit bírálta felül.

[19] A fellebbezés az alábbiakra tekintettel részben megalapozott:

[20] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában valóban elmulasztotta megjelölni az alperes helytállási kötelezettsége alapjául szolgáló jogszabályokat. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint azonban a hiányzó jogszabályi hivatkozások nem akadályozták az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatát. A felek elsőfokú eljárásban előterjesztett beadványai ugyanis tartalmazták a jogvita elbírálása szempontjából általuk relevánsnak tartott jogszabályokat, az pedig a bizonyítékok értékelése alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az elsőfokú bíróság az alperes felelősségét milyen jogilag releváns tények alapján látta megállapíthatónak. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az alperes az érdemi ellenkérelmében kizárólag a néhai egészségügyi ellátása során az I. rendű felperesi beavatkozó részéről elkövetett szakmai hibák miatt, a halálos eredményért fennálló felelősségét vitatta, károsulti közrehatásra azonban nem hivatkozott. Erre figyelemmel a Pp. 373. § (1)-(2) bekezdése kizárta az ellenkérelem kiterjesztésének a lehetőségét, és a Ptk. 6:525. §-a alapján a kármegosztásra okot adó körülmények fennállásának a vizsgálatát a másodfokú eljárásban. Az alperes elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatai által érintett körben az érdemi döntés alapjául szolgáló jogszabályi hivatkozások hiánya az alperes ítélettel szembeni jogorvoslati lehetőségét nem befolyásolta, ezért az a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem tette szükségessé a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

[21] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdése és 371. § (1) bekezdése által meghatározott keretek között bírálhatta felül. A felülbírálat korlátainak meghatározása során azonban vizsgálendő volt az is, hogy a Pp. 373. §-a mennyiben tette lehetővé az alperes számára az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataitól való eltérést.

[22] A Fővárosi Ítéltábla érdemben mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az alperes a 2009. évi LXII. törvény 12. §-a, 27. §-a és 28. § (1) bekezdése szerint volt köteles helytállni a biztosítási szerződésben megjelölt gépjármű üzemeltetése során okozott károk megtérítéséért. Az alperes helytállási kötelezettsége szempontjából jelentőséggel bírt, hogy a büntető bíróság jogerős határozatával megállapította a biztosítottjának bűnösségét a Btk. 235. § (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő közúti baleset okozásában. Ennek a bűncselekménynek tényállási elemét képezte a halál okozása. A Pp. 264. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ebből következően a jogerős büntető végzésben megállapított tényektől való eltérés lehetősége a biztosítóval szemben indított kártérítési perben is eleve korlátozott volt. A Pp. 264. (1) bekezdéséből következő kötöttség ugyanis az elkövetett bűncselekmény valamennyi tényállási elemére kiterjedt, ami azt jelentette, hogy a polgári perben már nem volt vitássá tehető, hogy a néhai halála az alperes biztosítottjának magatartásával okozati összefüggésben következett be [BH2020. 70., BH2020. 150.].

[23] Az I. rendű felperes a 2022. február 21-i tárgyaláson tett személyes előadása kiterjedt arra, hogy gyermekével a néhai után a svájci társadalombiztosítótól özvegyi és árvaellátásban részesülnek. Az I. és a II. rendű felperesek által kapott társadalombiztosítási ellátások tisztázása nélkül tartást pótló járadékról döntés nem lett volna hozható, az I. rendű felperes előadása alapján az elsőfokú eljárásban folytatott bizonyításnak ki kellett volna terjednie az özvegyi nyugdíj és árvaellátás összegére. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ezért az alperes fellebbezéséhez csatolt igazolás alapján a svájci özvegyi és árvaellátás nem minősült olyan új ténynek, amelyre nézve a felek másodfokú tárgyaláson való nyilatkoztatását a Pp. 373. § (2)-(3) bekezdésének korlátozó szabálya kizárta. A felperesek a fellebbezési tárgyaláson az igazolásban foglalt ellátások tényét és összegét elismerték. A Fővárosi Ítéltábla ez alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy 2018. december 1-jétől kezdődően a svájci társadalombiztosítótól az I. rendű felperes havonta 1.068 svájci frank özvegyi nyugdíjban, a II. rendű felperes pedig 534 svájci frank árvaellátásban részesül.

[24] Ennek azért volt ügydöntő jelentősége, mert az új Ptk. tartást pótló járadékra vonatkozó rendelkezései több vonatkozásban is eltértek a régi Ptk. szabályaitól. A jelenleg hatályos szabályok szerint a tartást pótló járadékra való jogosultságot nem a tartás ténye, hanem a tartásra való jogosultság keletkezteti, a járadék mértékét pedig már nem az eltartottak baleset előtti életszínvonalának elérésével, hanem a Ptk. 6:529. § (3) bekezdése szerint kifejezetten az elhunyt által nyújtott kiesett tartásból kiindulva, a járadékot igénylő jövedelmének figyelembe vételével és a Ptk. 6:529. § (5) bekezdése szerint a jövedelepótló járadék számítására vonatkozó szabályok alkalmazásával kell meghatározni. A Ptk. 6:529. § (1) bekezdése kizárólag a károkozás folytán meghalt személlyel szemben tartásra jogosult

részére teszi lehetővé tartást pótló járadék iránti igény érvényesítését. Ebből következően pedig tartást pótló járadék kizárólag olyan hozzátartozó részére állapítható meg, akivel szemben az elhunynak tartási kötelezettsége állt fenn a Ptk. rokontartásra vonatkozó szabályai szerint.

[25] A Ptk. házasságra vonatkozó szabályai értelmében a házasság és a házassági életközösség fennállása alatt a házastárs nem tartozik a tartásra jogosultak körébe, ami az I. rendű felperes részéről a házastartási tartásának a pótlására irányuló bármilyen igény érvényesítését alapvetően kizárta. Az alperes a II. rendű felperes tartást pótló járadék megfizetése iránti kereseti kérelmét is megalapozottan támadta. A II. rendű felperes a Ptk. 4:194. § (1) bekezdése és 4:196. § (1) bekezdése alapján tartásra volt jogosult az édesapjával szemben, ezért a Ptk. 6:529. § (1) bekezdésében meghatározott, tartást pótló járadékra jogosult személyek körébe tartozik. A jövedelempótló járadék számításának a Ptk. 6:529. § (5) bekezdése alapján irányadó 6:528. § (1) bekezdésében foglalt szabálya szerint azonban az árvaellátás összegének figyelembe vétele esetén a II. rendű felperes esetében nem volt olyan kiesett tartás, ami az árvaellátásból ne térült volna meg, különösen a vele szemben az elhunytal egy sorban tartásra köteles I. rendű felperes jövedelemnek minősülő özvegyi nyugdíjának összegére is figyelemmel.

[26] Az alperes az elsőfokú eljárásban csupán az I. rendű felperes 5.000.000 forintot, a II. rendű felperes 4.000.000 forintot meghaladó sérelemdíj iránti igényét vitatta, ezért a fellebbezés sikeressége esetén a Fővárosi Ítéltábla is legfeljebb csak ilyen összegre szállíthatta volna le az alperes marasztalását, azonban az alperes fellebbezését ebben a körben egyáltalán nem találta megalapozottnak.

[27] Az elsőfokú bíróság által a felperesek javára megállapított sérelemdíj lényegében a Ptk. 2:42. § (1) bekezdése és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által védett családi élethez való jog megsértésén alapult. A Kúria több határozatában [pl. Pfv.20.775/2019/4.] kifejtette, hogy a családi élethez való jog megsértése körében, és a sérelemdíj összegének a meghatározása során a káresemény folytán a hozzátartozók életében bekövetkezett családi szerepváltozások, a néhai által betöltött családi funkció elvesztése, az ennek folytán előálló családi krízis-helyzet értékelendő. Az elsőfokú bíróság ebből a szempontból is helytállóan értékelte a tanúvallomások tartalmát. Az alperes a bizonyítékok értékelését annyiban támadta, hogy a megállapított sérelemdíjak összegét a bizonyított sérelmekhez képest eltúlzottnak tartotta, az elsőfokú bíróság részéről egyes konkrét tények megállapítását azonban külön nem sérelmezte. A Fővárosi Ítéltábla a haláleset következtében kialakult családi élethelyzetből azt emeli ki, hogy az I. rendű felperes 43 évesen a férjét, a II. rendű felperes 2 évesen az édesapját veszítette el. A család biztonságos életét az elhunyt biztosította, a családfői, családfenntartói szerepet az I. rendű felperesek kellett átvennie. A vér szerinti apa halálával a vele egy családban élés lehetősége mindkét felperes számára végérvényesen elveszett. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, hogy a francia rokonok mindennapos segítségére az I. rendű felperes nem számíthat, a II. rendű felperesnek pedig a vér szerinti apja nélkül kell felnőnie. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésének megfelelően határozta meg az I. és a II. rendű felperesek sérelemdíjának a mértékét, a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés alapján annak leszállítására egyik felperes esetében sem látott indokot.

[28] Az elsőfokú bíróság előtt ismert volt, hogy az alperes peren kívül 500.000 forint kártérítést fizetett meg a felpereseknek. Ítéletében a részteljesítés tényét meg is állapította, ennek ellenére a részteljesítésre tekintet nélkül marasztalta az alperest. Az 500.000 forint összegű részteljesítés nem minősült új ténynek, ezért a Pp. 373. § (2) bekezdésének korlátozó szabálya nem érvényesült, és a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 373. § (4) bekezdésének szabályára figyelemmel nem látta akadályát annak, hogy a másodfokú eljárásban felperesek nyilatkozatának megfelelően számolja el a részteljesítést. Az Ítéltábla utal arra, hogy az 1/2014. Polgári jogegységi határozat az új Ptk. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintette az 1/2011. (VII. 5.) PJE határozatot, amely szerint kártérítés iránti perben a kötelezettnek a kár bekövetkezése utáni elő- vagy részteljesítéseit a bíróság – feltéve, hogy a feleknek nincs az elszámolás módjára vonatkozóan eltérő megállapodása – a jogosultnak a tárgyalás berekesztésekor érvényes és hatályos rendelkezése, ennek hiányában a törvényben meghatározott sorrend szerint köteles elszámolni akként, hogy a kötelezettség elő- vagy részteljesítéssel már megszűnt összegét az ítéleti marasztalás nem tartalmazhatja. A felperesek a Ptk. 6:46. §-a alapján a másodfokú tárgyaláson úgy nyilatkoztak, hogy az 500.000 forintot a motorkerékpár kár tőkeösszegére kívánják elszámolni, ezért a Fővárosi Ítéltábla az alperes I. rendű felperes javára megállapított marasztalásából a motorkerékpár kár összegét 732.000 forintról 232.000 forintra leszállította.

[29] Az alperes arra is alappal hivatkozott a fellebbezésében, hogy sérti a Ptk. 6:532. §-át az, hogy az elsőfokú bíróság a temetési, a sírhely és a fordítási költségek után a felmerülésük időpontja helyett a baleset időpontjától kötelezte őt késedelmi kamat megfizetésére. Ezért a Fővárosi Ítéltábla e költségek után az alperes késedelmi kamat fizetési kötelezettségének kezdő időpontját a költségek számlák alapján megállapítható felmerülésének időpontjával egyezően határozta meg, és 1.308.361 forint után 2018. december 13-tól, 1.213.412 forint után 2019. február 13-tól, 37.842 forint után 2021. január 26-tól kötelezte az alperest késedelmi kamat fizetésére.

[30] A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az alperes kártérítésben való marasztalását az I. rendű felperes javára 3.059.439 forintra (ebből: 232.000 forint jármű-, 100.000 forint ruházati kár, 2 x 67.912 forint utazási, 32.000 forint kórházi látogatási, 37.842 forint fordítási költség, 1.308.361 forint temetési és 1.213.412 forint sírhely költség), és annak a fentiek szerint módosított rész-összegek utáni késedelmi kamatára leszállította, és mindkét felperes tartást pótló járadék megfizetése iránti keresetét teljes egészében elutasította.

[31] Az alperessel szemben a pert két felperes indította, az elsőfokú bíróság az ítéletében ugyanakkor a felperes javára kötelezte az alperest perköltség fizetésére, annak megjelölése nélkül, hogy ez melyik felperest jelenti. Az I. és a II. rendű felperesek másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata alapján azonban a perköltségre való együttes jogosultságuk az ítéletben a Pp. 353. §-a alapján pontosítható volt. Ezt meghaladóan az ítéletben beazonosítható az alperes perköltségben való marasztalása alapjául szolgáló jogszabályhely, a perköltség számítás pedig követhető volt. A felperesek jogosultsága mellett az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezései ezért a fellebbezés eredményeként csak annyiban

kerültek módosításra, hogy a felperesek megváltozott, csupán 76 % arányú pernyertességének aránya az elsőfokú bíróság által alkalmazott Pp. 83. § (3) bekezdése, 90. § (1) és (5) bekezdése alapján az I. és a II. rendű felperesek és a beavatkozó javára megállapított perköltség leszállítását indokolta. A Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazását a felperesek 76 % arányú pernyertessége is lehetővé tette, az elsőfokú bíróság által alkalmazott számítási módot pedig a felperesek nem támadták. A Pp. 102. § (1) bekezdése alapján ugyanakkor az alperes csak a pervesztességével arányos kereseti illeték és állam által előlegezett szakértői költség fizetésére volt kötelezhető.

[32] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező rész szerint a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[33] Az alperes fellebbezése mindkét felperessel szemben csak részben vezetett eredményre, ezért köteles a Pp. 83. § (3) bekezdése és 90. § (1) és (5) bekezdése alapján az I. és a II. rendű felperesek, valamint a II. rendű alperesi beavatkozó képviselőinek a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenysége munkaidényéhez képest mérsékelt összegű, a felperesek esetében áfát tartalmazó munkadíjból álló másodfokú perköltségét, valamint a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a meg nem fizetett fellebbezési illeték arányos részét megfizetni. A fellebbezési illeték fennmaradó része a Pp. 102. § (5) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[34] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy a kereseti és fellebbezési illeték megfizetése a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon esedékes a módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 78. § (4) bekezdése szerint. Azt az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára külön felhívás bevétele nélkül kell megfizetnie, és az illeték megfizetése során a közleményben fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése].

Budapest, 2023. április 18.

dr. Lente Sándor s.k.
s.k.

dr. Csóka István s.k.

dr. Istenes Attila

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró